

۱۵۱۲۱۷۷

خمس و زکات

www.ketab.ir

محمدرضا صفاری

خمس و زکات

سرشناسه:	صفاری، محمدرضا - ۱۳۴۵
عنوان قراردادی:	ایران - خمس و زکات
عنوان و نام پدیدآور:	خمس و زکات / محمدرضا صفاری
مشخصات نشر:	تهران - محمد رضا صفاری - ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری:	وزیری ۷۷۱ ص
شابک:	۹۷۸-۶۰۰۰۰۴-۷۹۱۹-۰۰
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
موضوع:	خمس و زکات - ایران
موضوع:	Khums and Zakat - Iran
موضوع:	فقهی - حقوقی - ایران
موضوع:	juridical - Legal - Iran
شماره کتابشناسی ملی:	۴۷۵۹۰۸۰

نام کتاب:	خمس و زکات
ناشر:	محمد رضا صفاری
مؤلف و مدون:	محمد رضا صفاری
صفحه آرا:	مهندس امیرحسین صفاری
بازبین:	وکلای دادگستری خانم‌ها سادات بوابی، سهیلا خزانی پور
ویراستار:	الهام هوشنگی
چاپ اول ناشر:	تابستان ۱۳۹۶
تیراژ:	۵۰۰
قیمت:	۲۵۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰۰۰۴-۷۹۱۹-۰۰

دفتر مرکزی پخش: دفتر پژوهش‌های دانش محور محمد رضا صفاری - میدان ونک،

گاندی جنوبی، خیابان ۱۴ پلاک ۱۹ طبقه سوم شرقی

تلفن: ۸۸۸۷۷۹۳۸-۸۸۷۸۲۰۳۴

فهرست

مقدمه.....	۱۴
کتاب اول: خمس.....	۱۸
تشریح و وجوب خمس در آیینه قرآن.....	۱۹
آثار نبردختن خمس.....	۱۹
نکاتی در تشریح و وجوب خمس در بیان آیهی شریفه.....	۲۰
بیان شأن نزول آیهی خمس.....	۲۰
موارد وجوب خمس.....	۲۱
منفعت کسب.....	۲۱
معدن.....	۲۲
گنج.....	۲۲
مال حلال مخلوط با حرام.....	۲۲
جواهری که با غواصان به دست می آید.....	۲۲
غنیمت.....	۲۴
زمینی که کافر ذمی از مسلمانی خریده.....	۲۴
مواردی که خمس ندارد.....	۲۵
موارد مصرف خمس.....	۲۵
مالکیت خدا و رسول خدا در خمس.....	۳۱
نظریه های مفسران در سهم خدا و رسول.....	۳۱
سهم امام معصوم در زمان حضور و غیبت.....	۳۱
سهم یتیمان، مساکین و ابن سبیل.....	۳۷
آیهی انفال و آیهی خمس.....	۳۸
خمس علاوه بر غنائم جنگی، در موارد یاد شده نیز واجب است.....	۳۱
گفتار در آنچه که در آنها خمس هست.....	۶۴
خمس در هفت چیز واجب است.....	۶۴
گفتار در تقسیم خمس و متحقیق آن.....	۸۲
احکام خمس در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره).....	۸۷
توضیح المسائل مراجع عظام در مورد خمس.....	۸۷
۱- منفعت کسب در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره).....	۸۸
توضیح.....	۹۵
مخارج سال.....	۹۶
سال خمسی.....	۹۷
پیامدهای ندادن خمس.....	۹۸

۹۹.....	احکام خمس
۱۰۰.....	مصرف خمس
۱۰۰.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد منفعت کسب
۱۶۹.....	۲- معدن در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۱۷۱.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد معدن
۱۸۱.....	۳- گنج (دقیقه) در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۱۸۲.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد گنج
۱۹۵.....	۴- مال حلال مخلوط به حرام در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۱۹۶.....	عدالت افتادی در پرتو بعثت پیامبران
۱۹۷.....	تعریف عدالت
۱۹۷.....	مقبولیت عدالت
۱۹۸.....	سیستم اقتصادی در اسلام
۱۹۹.....	مبانی فلسفی نظام اقتصادی (با رویکرد خمس)
۲۰۰.....	رعایت در مصرف خمس
۲۰۱.....	پیوستگی سیستم اقتصادی و اصول اعتقادی
۲۰۲.....	فقیه
۲۰۴.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد مال حرام مخلوط با حرام
۲۱۲.....	جواهری که به واسطه فرو رفتن در دریا به دست می آید در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۲۱۲.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد جواهری که به واسطه فرو رفتن در دریا به دست می آید در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۲۳۴.....	۶- غنیمت در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۲۳۴.....	گفتار اول: واژه شناسی
۲۳۵.....	تفاوت غنیمت، فنی و انفال
۲۳۷.....	اهمیت خمس
۲۳۹.....	گفتار دوم: ادله خمس
۲۳۹.....	۱- ادله قرآنی
۲۳۹.....	نکات مهم آیه خمس
۲۴۱.....	ناسخ بودن آیه خمس
۲۴۳.....	مراد ذی القربی
۲۴۵.....	مراد از بنامی، مساکین و ابن سبیل
۲۴۸.....	۲. ادله روایی
۲۴۰.....	۲. دلیل اجماع
۲۴۰.....	گفتار سوم: تقسیم خمس
۲۴۴.....	دیدگاه فقها

۲۴۷.....	گفتار چهارم: فلسفه خمس
۲۵۲.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد غنیمت (غنایم جنگی)
۲۵۷.....	۷- زمینی که کافر ذمی از مسلمان بخرد در توضیح المسائل حضرت امام
۲۵۸.....	کافر ذمی در لغت و اصطلاح
۲۵۹.....	انواع کفار
۲۵۹.....	شرایط عقد ذمه
۲۶۷.....	فلسفه وجوب خمس زمینی که کافر ذمی از مسلمان خریداری کرده
۲۶۸.....	خمس کافر ذمی از منظر اهل سنت
۲۶۹.....	احکام خمس زمینی که کافر ذمی از مسلمان خریداری کرده
۲۷۰.....	خمس زمین مذنوحه عنوه
۲۷۰.....	فروش زمین کافر ذمی
۲۷۰.....	شرط بر عدم پرداخت خمس
۲۷۱.....	مسلمان شدن کافر ذمی
۲۷۱.....	حکم زمین خریداری شده توسط کافر ذمی
۲۷۱.....	فروش اراضی به وسیله کافر ذمی
۲۷۱.....	راهکار اجزایی خمس زمین که کافر ذمی از مسلمان خریداری کرده
۲۷۲.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد زمین کافر ذمی از مسلمان بخرد
۲۷۸.....	مصرف خمس در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۲۸۵.....	اما فلسفه پرداخت خمس و تخصیص آن به سادات
۲۸۷.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد مصرف خمس
۲۸۸.....	سهم سادات
۲۹۰.....	خواص پرداخت خمس در زندگی آدمی
۲۹۸.....	استغاثات از حضرت آیت الله خامنه‌ای در مورد خمس و سادات مربوطه
۲۹۱.....	کتاب دوم: زکات
۲۹۲.....	معنی زکات در فرهنگ معین
۲۹۴.....	معنی زکات در فرهنگ فارسی عمید
۲۹۴.....	معنی زکات در دانشنامه اسلامی
۲۹۶.....	زکات در قرآن
۲۹۷.....	زکات عین
۲۹۷.....	زکات فطره
۲۹۸.....	آیه زکات
۲۹۹.....	احکام زکات
۲۹۹.....	اقسام زکات

۴۰۰	نوفیع آثار پرداخت زکات
۴۰۱	موارد مصرف زکات
۴۰۱	موارد وجوب زکات
۴۰۲	معنای زکات در اصطلاح
۴۰۲	اقسام زکات
۴۰۲	حکم زکات
۴۰۴	شرایط وجوب زکات
۴۰۵	موضوعات تعلق زکات
۴۰۵	شرایط تعلق زکات در انعام ثلاث
۴۰۶	نصاب های کمتر
۴۰۷	نصاب گاو
۴۰۷	نصاب گوسفند
۴۰۸	شرایط تعلق زکات در دیر
۴۱۰	شرایط تعلق زکات در غلات
۴۱۰	زمان وجوب زکات
۴۱۱	زمان پرداخت زکات غلات
۴۱۱	مقدار زکات غلات
۴۱۱	مستثنیات
۴۱۲	چگونگی تعلق زکات به اشیای نه گانه
۴۱۲	آنچه زکات در آنها مستحب است
۴۱۲	شرایط استحباب زکات در مال التجاره
۴۱۴	تعلق زکات به قیمت
۴۱۴	ارزش گذاری مال التجاره
۴۱۶	سقوط زکات مال التجاره
۴۱۷	مصرف زکات
۴۲۰	شرایط مستحقان زکات
۴۲۲	چگونگی توزیع
۴۲۳	زمان پرداخت
۴۲۹	آیات و روایات زکات
۴۳۱	بخش اول
۴۳۵	بخش دوم
۴۳۶	بخش سوم
۴۴۱	بخش چهارم

بخش پنجم.....	۴۴۲
گفتار در اینکه زکات برچه کسی واجب است؟.....	۴۴۴
گفتار در اموالی که زکات آنها واجب و اموالی که زکات آنها مستحب است.....	۴۴۹
فصل اول در زکات دامها.....	۴۴۹
گفتار بیرامون مسائل نصاب.....	۴۴۹
گفتار در شرط دوم یعنی دهن چر بودن دام.....	۴۵۴
گفتار در سال زکات.....	۴۵۵
چه چیز بعنوان زکات از مالک گرفته می شود.....	۴۵۸
فصل دوم در زکات طلا و نقره.....	۴۶۰
شرط اول در زکات طلا و نقره.....	۴۶۰
شرط دوم در زکات طلا و نقره.....	۴۶۱
شرط سوم در زکات طلا و نقره.....	۴۶۲
فصل سوم در زکات غلات.....	۴۶۴
و در زکات غلات چه مطالب است.....	۴۶۴
گفتار در مصرف زکات و مستحقین آن.....	۴۷۷
صفاتی که در مستحقین زکات معتبر است.....	۴۸۴
گفتار در بقیه احکام زکات.....	۴۸۸
مقصد دوم در زکات بدن.....	۴۹۲
۱- دادن زکات فطره بر چه کسانی واجب است؟.....	۴۹۴
۲- زکات از چه جنسی باید باشد؟.....	۴۹۷
۳- گفتار در مقدار زکات فطره.....	۴۹۸
۴- گفتار در وقت وجوب زکات فطره.....	۴۹۸
۵- گفتار در مصرف زکات.....	۵۰۰
احکام زکات در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره).....	۵۰۱
توضیح المسائل مراجع عظام در مورد احکام زکات.....	۵۰۱
شرایط واجب شدن زکات.....	۵۰۸
چرا در قرآن بیشتر به زکات تأکید شده تا به خمس؟.....	۵۱۰
مقایسه زکات با خمس.....	۵۱۲
توضیح المسائل مراجع عظام در مورد شرایط واجب شدن زکات.....	۵۱۶
زکات گندم و جو و خرما و کشمش در توضیح المسائل حضرت امام.....	۵۲۸
موارد وجوب زکات.....	۵۳۴
شرایط وجوب زکات.....	۵۳۴
الف) شرایط زکات دهندگان.....	۵۳۵

۵۳۷.....	ب) شرایط موارد زکات
۵۴۴.....	مصرف زکات
۵۴۶.....	شرایط مستحقان زکات
۵۴۹.....	نیت زکات
۵۵۰.....	گرفتن وکیل برای پرداخت زکات
۵۵۰.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد زکات غلات (گندم و جو) و خرما و
۵۸۵.....	نصاب طلا در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۵۸۷.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد نصاب طلا
۵۸۹.....	نصاب نقره در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۵۹۱.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد نصاب نقره
۶۰۲.....	زکات شتر و گاو و گوسفند در توضیح المسائل امام خمینی (ره)
۶۰۲.....	زکات انعام ثلاثه
۶۰۴.....	شرایط وجوب زکات انعام ثلاثه
۶۰۷.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد زکات شتر و گاو و گوسفند
۶۱۰.....	نصاب شتر در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۶۱۱.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد نصاب شتر
۶۱۴.....	نصاب گاو در توضیح المسائل امام خمینی (ره)
۶۱۴.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد گاو
۶۱۷.....	نصاب گوسفند در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۶۱۹.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد نصاب گوسفند
۶۲۵.....	مصرف زکات در توضیح المسائل امام خمینی (ره)
۶۳۰.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد مال تجارت
۶۳۱.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد مصرف زکات
۶۵۱.....	شرایط کسانی که مستحق زکاتند در توضیح المسائل حضرت امام
۶۵۳.....	استثنائات از محضر آیت الله العظمی بروجردی
۶۶۴.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد شرایط کسانی که مستحق زکاتند
۶۷۶.....	نیت زکات در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۶۷۷.....	مسائل متفرقه زکات در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۶۸۲.....	توضیح المسائل مراجع عظام در موارد متفرقه زکات
۷۰۸.....	فوائد پرداخت زکات
۷۱۹.....	زکات فطره در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
۷۳۳.....	معنای فطره
۷۳۳.....	حکم تکلیفی

۷۲۴.....	شرایط وجوب.....
۷۲۵.....	کسانی که بر آنها فطره واجب می شود.....
۷۲۵.....	زکات فطره مهمان.....
۷۲۶.....	جنس و مقدار.....
۷۲۶.....	زمان وجوب.....
۷۲۷.....	مصرف زکات فطره.....
۷۲۹.....	مصرف زکات فطره در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره).....
۷۳۰.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مورد زکات فطره.....
۷۴۹.....	مسائل متفرقه زکات فطره در توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره).....
۷۵۱.....	توضیح المسائل مراجع عظام در مسائل متفرقه زکات فطره.....
۷۶۱.....	استغاثات از حضرت آیت ا... خامنه ای در مورد زکات، زکات فطره.....
۷۶۸.....	منابع.....

مقدمه

بزیاید از آن زشتی بی شمار
که نسل زنده ماند ز تیغ فنا
چو بر حق بُود، خود طریقت بُود
نگوید دروغ آنچه نادیده است
نزیب زبانی به جز مهر خلق
دروغو شود از خداوند جدا
ندارد ز هیچ دشمن او، وهم و ترس
کجا او بُود در بر حق عقیف
نه محتاج صوم و نمازی بُود
نه رهبری خلق را از ضلال
بهر چه به دل می‌نشیند از اوست
که تا بگریزی، نیکتر زان گذر
که اعمال بد سازد خیره سر
شهادت دهی و مو به مو از تو تن

ز دزدی شود امنیت بی‌قرار
حرام گشت ز آن رو لواط و زنا
شهادت نشان شریعت بود
بگوید به چشمان آنچه را دیده است
دروغ گر حرام گشته در شرع حق
دروغ نیست دشمن ز مهر خدا
خدا را نباشد نیابت به کس
دروغ می‌کند خود دروغ‌گر، عقیف
خدا عاری از هر نیازی بُود
حرام و کریم و وجوب و حلال
کنون باش صفار تو در بند دوست
تو خود راه خود گیر و فردا نگر
می‌ادا در افتی و غلتی به سر
چو گتمان کنی کرده‌ی خویشان

محمد رضا صفاری

سپاس خداوندی را که با علم بیکران‌ش جهان را آفرید و همه موجودات را مسخر
انسان ساخت و برای استفاده بهتر از نعمت‌هایی که در اختیار انسان قرار داده است،
پیامبرانی برگزید تا به آدمیان آموزش دهد تا بهتر بزیند و خیانت نکنند و به حقوق خود
قانع باشند و به کسی ستم نمایند و از طریق صحیح کسب روزی نمایند و خمس و
زکات اموالشان را بدهند و....

سپاس و میلیاردها سپاس خداوندی را که تمام احکام صادره‌اش به حق و به صلاح بندگانست...

سپاس خداوندی را....

وقتی می‌نگریم که هرس کردن درختان چه فوایدی برای رشد و باروری آنها دارد و هنگامی که دانشمندان متوجه می‌شوند، هرس نمودن درختان نوعی جوان شدن درختان مسن با حذف شاخه‌های پیر و جایگزین کردن آنها با شاخه‌های جوان می‌باشد و باعث جلوگیری از رشد رویشی بیش از حد و وادار نمودن گیاه به رشد زایشی و میوه‌دهی می‌گردد و با تعادل بین ریشه و ساقه، باعث بالا بردن کیفیت و اندازه محصول و با کوبه زدن درخت، سبب راحتی عملیات داشت (سمپاشی و هرس) و برداشت می‌گردد.

و....

و....و....

و زمانیکه توجه می‌نماییم که اهدای مرتب خون توسط انسان، باعث تجدید منظم خون می‌شود و به این ترتیب از ابتلا به برخی بیماری‌ها جلوگیری می‌شود. در هر اهدا فرد حدود ۲۵۰ میلی گرم آهن از دست می‌دهد و افرادی که ذخیره آهن بالایی دارند می‌توانند با اهدای خون این میزان غیرعادی را کنترل کرده و از ابتلا به بیماری‌های قلبی و برخی از انواع سرطان‌ها مانند لوسمی (نوعی سرطان خون) در امان باشند و اهدای خون خطر ابتلا به دیابت نوع دو مربوط به کم تحرکی را کاهش می‌دهد. کم تحرکی باعث افزایش مقاومت سلول‌ها نسبت به انسولین می‌شود.

و نیز محققان مشاهده کردند اهدای خون با کاهش میزان آهن خون به کاهش سکتة قلبی کمک می‌کند. آهن زیاد در خون باعث افزایش غلظت خون شده و خطر سکتة را بالا می‌برد.

و نیز نتایج بررسی‌های جدید نشان می‌دهد که اهدای خون خطری برای سلامتی ندارد و حتی احتمال ابتلا به سرطان را کاهش می‌دهد. نتایج پژوهشی که در Journal of the National Cancer Association به چاپ رسیده است نشان می‌دهد افرادی که به طور مرتب خون می‌دهند کمتر در معرض سرطان و مرگ و میر ناشی از آن قرار می‌گیرند. در واقع تاثیر مثبت این کار بر عوارض منفی آن می‌چربد.

سپاس خداوند را که نیز به همین منظور احکام خمس و زکات را برای اموال انسان لازم فرمود تا سرمایه آدمی صحت یابد و نیز تورم اقتصادی در جامعه از بین برود و جرم کمتر گردد و آرامش و انزاد مستولی شود و... و جامعه سلامتی یابد....

آری سپاس خداوند بی‌همتای را که هر چه امر نمود برای بهبود زندگی بندگانش بوده و هست و انسان غافل بدان توجه می‌نماید...

اکنون بر این بعثت که احکام خمس و زکات به تنهایی زندگی آدمی مفید فایده بوده بلکه لازم و واجب خواهد بود، اقدام به تدوین تمام آیات، در خصوص احکام خمس و زکات از مسائل شرعی مربوط به توضیح المسائل، راجع عالیقدر تشیع و آیات و روایات مرتبطه و استفتائات مربوطه که لازم بوده در این مجلد آورده‌ام، تا در این کتاب خواننده ارجمند، احکام شرعی و خواص عمل و اقدام، به پرداخت خمس و زکات را یک جا در دسترس داشته باشد.

از خواننده گرام استدعای امعان نظر با نظر متوجهانه برای تذکار در مورد خطاهای لغزیده در کتب موجوده را دارد.

هر دلی دارد نیاز و خسته است بی گمان آن دل به مویی بسته است
هر که دارد با خداوند اتصال می نگردد از حریمش انفصال

آدم ار برخود نمی بنمود بد کی خدا از پیش خود می کرد، رد
برتو صفار باید این باشد، نشان هر چه بنمایی همان گردد، عیان

با سپاس از حضرت دوست که هرچه هستم و دارم از اوست

الاحقر - محمدرضا صفاری

www.ketab.ir